

Abstrakt

V období vrcholného stalinismu (1948-1953) došlo k výrazné eskalaci protižidovských projevů sovětského režimu. Ty byly podmíněny řadou faktorů jak povahy vnitropolitické (ideologická diverzifikace intelektuální elity, nárůst židovského nacionalismu, mocenské boje uvnitř nejvyšší nomenklatury), tak zahraničněpolitické (proměna sovětsko-izraelských vztahů, kontext formující se studené války). Předkládaná práce se pokusí popsat, jakým způsobem se tento vývoj odrážel ve své době. Věnuje se proto způsobům konstrukce obrazu „Žida“ v rámci sovětské propagandy a proměnám tohoto obrazu ve sledovaném období. Obecným rámcem pro tuto analýzu bude sloužit obraz „nepřítele“ jako jedna ze základních figur totalitárního ideologického kánonu, přičemž pozornost bude věnována zejména tomu, jakými prostředky a jakým způsobem byl ve sledovaném období tento obraz naplňován významy spjatými s pojmem „Žid“. Hlavním metodologickým rámcem práce bude sémiotická analýza, jejím předmětem pak dvě propagandistické kampaně, které právě v daném období ovládly veřejný prostor. Jedná se o kampaň proti „*kosmopolitismu*“ z ledna-března roku 1949 a „*případ lékařů*“ z roku ledna-března roku 1953.